

Gulsparvhanar gör skäl för sitt namn när de sitter i toppen av en buske och sjunger en-två-tre-fyr-fem-sex-sjuuuuu.
Foto: Jörgen Bernsmo (t.v.) och John Larsen (t.h.).

Gulsparven drabbades hårt av det kvicksilverbetade utsädet som användes på 1950- och 60-talet. På vissa håll i södra Sverige minskade gulsparven dessa år med 95%. Den återhämtade sig visserligen men visar under senare decennier åter en kraftig nedgång. I södra och mellersta Sverige är gulsparven stannfågel och får vintertid sällskap av nordligt häckande fåglar.

Gulsparven behöver:

Buskage

Gulsparven trivs i de flesta miljöer i jordbrukslandskapet så länge som det finns buskage, träd eller häckar att ta skydd i. Boet placeras ofta på eller intill en liten upphöjning på marken under en buske eller en liten gran.

Havre

Gulsparvens ungar äter uteslutande insekter och andra småkryp under sin första levnadstid. Vuxna fåglar livnär sig huvudsakligen på frön från olika växter. Vintertid lockas de till fågelbord med havre och är där en välkänd gäst.

Varierat landskap

I och med att gulsparvarna äter olika typer av föda beroende på årstid så uppskattar de en varierad växtföljd. Allra bäst trivs gulsparven i buskrika betesmarker med soliga gläntor och närhet till spannmålsfält.

Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Vinterflockarna upplöses.		Häckningsperiod. Två kullar hinns ofta med.			Vuxna fåglar byter fjädrar inför vintern.	Vinterkvarteren uppsöks.

Åkerlandskap med gott om buskar och markblottor är en fin häckningsmiljö för gulsparv. Öland, maj. Foto: Henri Engström.

HOT:

Gulsparven hotas av intensifierad odling i slättbygd och minskad odling i skogs- och mellanbygd:

- Bredverkande insekticider (pyretroider) under april–juli dödar insekter som är viktig föda åt gulsparvsungar.
- Omfattande buskröjning i betesmarker.
- Färre småbiotoper i slättbygd.
- Födobrist vid snö och kyla.
- Gräsmarker eller igenväxning ersätter varierade växtföljder med vall och spannmål i skogs- och mellanbygd.

ÅTGÄRDER:

Gulsparven trivs i de flesta trädbärande miljöer som gränsar till öppen mark.

Boplatser:

- Bevara buskar och häckar i gårdsmiljön liksom i betesmarker, på åkerholmar och intill spannmålsfält.

Föda:

- Anlägg en fågelåker med havre som får stå över vintern, stöd för obärgad spannmål finns att söka inom ”utvald miljö”.
- Spara en remsa med otröskad spannmål mot fältkanten, gärna intill buskage eller häckar.
- Anlägg sprutfria kantzoner, gärna intill häckar eller buskridåer som är omtyckta boplatser.
- Använd bladlusspecifika preparat vid bladlusbekämpning.
- Använd endast pyretroider vid behov och med utgångspunkt i aktuella bekämpningströsklar.
- Anlägg en rejäl vintermatning med avrens i ett buskage. Det gynnar även fasaner och raphöns m.fl.
- Se till att havre finns på fågelbordet.
- Stubbåkrar som får ligga över vintern är viktiga födosökmiljöer under vinter och tidig vår.

